

[Gustav Pedersen.]

forsvarligt, ogsaa vil give Sparekasserne den Handlefrihed, der er nødvendig. Til Gengæld har jeg ogsaa saa megen Tillid til Ministeren, at jeg tror, han ikke vil tillade Afvigelser af en saadan Karakter, at der bliver Tale om Angreb paa den Linie, som skal følges: at de Midler, der er frigjort under de ekstraordinære Forhold, maa holdes klar til den Tid, da der bliver Anvendelse for dem igen paa normal Maade.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale begge Lovforslag til Vedtagelse.

Henning Hasle: Ved de to Lovforslag, der her er forelagt, lægges der ikke Byrder paa det danske Folk eller en Del af Befolkningen, og man er jo glad i denne Tid, hver Gang der kommer et Forslag her i Rigsdagen, hvor dette ikke er Tilfældet. Det er Forslag, der tilsigter at ordne de rent monetære Problemer, paa samme Maade som Forslaget om Tvangsopsparing tilsigter at bevare Pengene i Ro. Men medens Tvangsopsparingsforslaget i første Række er rettet imod uønsket Forbrug, er disse Forslag rettet mod uønsket Investering. Hvad der skal gøres pengepolitisk, naar Freden en Dag kommer, tager disse Forslag slet ikke Stilling til, og det er heller ikke Meningen, at de skal det. De skal sikre, at Pengene holder sig i Ro, at de ikke bliver investeret i Foretagender, som Situationen ikke kan bære, og som vi ikke kan overse eller har Raad til i Øjeblikket. De skal med andre Ord sikre Ro, indtil den Dag kommer, da der skal træffes de afgørende Beslutninger.

Nu vil jeg gerne understrege, at denne Lovgivning — det tror jeg den højtærede Handelsminister vil være den første til at indrømme — ikke er fremkommet, fordi der har været Tilløb til ufornuftig Investering fra Bankernes Side — og navnlig da ikke fra Sparekassernes —, men fordi man under alle Omstændigheder vil kunne beherske Situationen, og hvis der skulde være en enkelt Bank, som kunde føle sig fristet, kan det maaske ogsaa være heldigt, at denne Fristelse er elimineret, ved at Loven er der — det er jo i Helhedens Interesse.

Der har da heller ikke fra Bankernes Side været nogen større Kritik af dette Forslag, hvis der overhovedet har været nogen; det er jo den samme Ordning, som har været gældende i nu snart et Aar, blot i nogen Grad skærpet. Jeg har dog erfaret, at de interesserede ønsker en lille Lempelse i Lovforslaget, og dette Ønske er fremkaldt af, at Bankerne faktisk ofte har en betydelig større Kassebeholdning, end de er pligtige

til efter Bankloven og den Lov, som nærværende Forslag skal afløse, og man ønsker nu, at denne overskydende Kassebeholdning, hvis jeg maa kalde den saaledes, ikke skal medregnes ved Opgørelsen af en Banks Gælds- og Garantiforpligtelser i Henhold til Lovforslagets § 6. Jeg ved, at de paagældende har søgt Foretræde for Handelsministeren, og vil gerne henstille til Ministeren at udtale sig herom, naar han senere tager Ordet.

Det mest afgørende nye er Forslaget om Sparekasserne, som hidtil har været fritaget, men som man nu ønsker inddraget under Reglerne, om end ikke i samme Grad som Bankerne. Man kunde spørge, hvorfor Sparekasserne hidtil har været fritaget. Det beror paa selve Forskellen mellem Banker og Sparekasser, saadan som denne har fundet Udtryk i Lovgivningen, idet Sparekasserne er indrettet paa ganske bestemte forsigtige, konservative Forretninger som Udlaan mod Pant i fast Ejendom, Udlaan mod Haandpant og Indkøb af Obligationer, alt sammen Ting, som jo ikke bevirker, at Sparekasserne skulde tænke paa Investeringer i Erhvervslivet. Ganske vist giver Sparekasseloven Mulighed for, at der ogsaa kan ydes Kautionslaan; det er nu i meget forskellig Udstrækning, dette benyttes, men i en vis Udstrækning er det jo blevet benyttet, navnlig af Sparekasserne i Købstæderne og paa Landet.

Altsaa, Hovedgrunden til, at man har holdt Sparekasserne udenfor, ligger i selve denne afgørende Forskel mellem Banker og Sparekasser. Denne Grund foreligger imidlertid stadig. Det nye, der er kommet til, er, at trods den økonomiske Placering, Sparekasserne har i vort Samfund, har det vist sig, at Pengene har fundet Vej ind til Sparekasserne. For en halv Snes Aar siden regnede man med, at Indskudsmidlerne i Banker og Sparekasser var omtrent lige store, nemlig ca. 2 Milliarder Kroner, et Beløb, som stadig har været voksende, for Sparekassernes Vedkommende vel for en stor Del derved, at Rentebeløbene blev tilskrevet. Denne Ligelighed i Indskuddene holdt sig nogenlunde op imod Krigen, men navnlig efter Besættelsen har det vist sig, at Udviklingen er gaaet forskellige Veje, idet Bankernes Indskud til at begynde med blev forøget meget stærkt, medens Sparekassernes Indskud det første Aar praktisk talt stagnerede. Det er i dette Forhold, der er foregaaet en Ændring i det sidste Par Aar. Sparekassernes Indskud vokser nu. Tager man Tiden fra 31. Marts til den følgende 31. Marts, steg de i Fjor med 288 Mill. Kr. og